

XỬ LÝ VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC SỞ HỮU CÔNG NGHIỆP: NHỮNG BẤT CẬP VÀ KIẾN NGHỊ

HOANG TOÁN HỒ (*)

Nếu xử lý hành vi xâm phạm quyền Sở hữu công nghiệp (SHCN), hầu hết các quốc gia trên thế giới đều áp dụng cái ba biện pháp: dẫn sớ, hình sớ và hành chính. Những biện pháp dẫn sớ được nhiều quốc gia sử dụng hơn, bởi vì quyền SHCN là một loại quyền dẫn sớ nên hành vi xâm phạm quyền SHCN là các tranh chấp dẫn sớ. Việc giải quyết tranh chấp này phải do Tòa án thực hiện nhằm bảo vệ quyền và lợi ích của các bên. Con các biện pháp hành chính và hình sớ có mục đích bảo vệ trước hết và chủ yếu là lợi ích chung của xã hội, nói với lợi ích riêng của chủ sở hữu, thì “việc dẫn sớ có lợi cho ai”, nên hầu hết các quốc gia chưa áp dụng biện pháp xử lý vi phạm hành chính về SHCN trong việc kiểm soát tại biên giới. Hiện nay, chưa có một số rất ít quốc gia đang phát triển, trong đó có Việt Nam sử dụng biện pháp hành chính để xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN trong nội địa.

Sở dĩ ở Việt Nam, biện pháp hành chính được áp dụng nhiều và phổ biến để xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN, vì biện pháp này coi

những ưu điểm hơn so với biện pháp dẫn sớ như: nhanh chóng, đơn giản, ít tốn kém. Tuy nhiên, việc xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN bằng biện pháp hành chính ở nước ta hiện nay còn nhiều bất cập. Trong bài viết này, tôi xin nêu một số bất cập của các quy định pháp luật hiện hành về xử lý vi phạm hành chính và đề xuất một số kiến nghị liên quan đến lĩnh vực này.

1. Hạn chế của các quy định pháp luật hiện hành về xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực Sở hữu công nghiệp.

Hệ thống pháp luật về xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN (trước khi có Luật SHTT) còn nặng nề rất nhiều và bản pháp luật khác nhau và chủ yếu là các văn bản dưới luật như Pháp lệnh, Nghị định, Thông tư v.v. Vì thế các quy định này còn chồng chéo, mâu thuẫn, không thống nhất. Có quá nhiều quy định chung chung, không cụ thể nhờ quy định về hành vi xâm phạm quyền Sở hữu công nghiệp trong Nghị định số 12/1999/NĐ-CP ngày 16/3/1999 của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN. Theo Nghị định này, tất cả các hành vi xâm phạm quyền SHCN đều bị xử phạt vi phạm hành chính. Nhiều nay trái với nguyên

(*) Phòng Sở hữu trí tuệ - Sở Khoa học và Công nghệ Tp. Hồ Chí Minh

taic của xöü lyû vi pham hanh chính, vì bain chat của quyên SHCN la một loại quyên dân sô, các tranh chấp phát sinh trong nôicôi hanh vi xam pham quyên SHCN la tranh chấp dân sô. Khi xöü lyû các tranh chấp này bang cach áp ñat bôi các quyêt ñinh hanh chính sẽ không bao ñaim ñôic sô công bang cho các bên. Bên caih nôic các quy ñinh và chöic ñang, nhieim vui của các cô quan côi thaim quyên chöa rôi rang, möic phát thì quy ñinh quailhap không ñuic sôc rain ñe (toái ña la 100 trieu ñong), vì vậy viec xöü lyû hanh vi xam pham quyên SHCN không hieü quail

Khi Luat Sôihöu trí tue ñaim 2005 ñôic Quoc hoai ban hanh, ñainh dau möic böic tien vöit bai trong heä thöng vain bain pháp luật và SHTT tai Viet Nam. Nhöng hain cheätrein ñôic khac phuc, hanh vi xam pham quyên SHCN ña ñôic giöi hain öi 4 nhóm hanh vi: 1/ Thöic hiein hanh vi xam pham quyên SHCN gay thiet hai cho gööi tieu dung và cho xai hoai; 2/ Không chaim döit hanh vi xam pham quyên SHCN ma: ñu ña ñôic chui the quyên thöng bain bang vain bain yeu cau chaim döit hanh vi nôic 3/ Sain xuất, nhap khaiu, vain chuyein, buön bain hang hoai giaü maio và SHCN, hoac giao cho gööi khac thöc hiein hanh vi nay; 4/ Sain xuất, nhap khaiu, vain chuyein, buön bain vat mang nhain hieü hay chà ñain ñua lyi trung hoac töng töi ñein möic gay nhaim lain vöi nhain hieü, chà ñain ñua lyi ñôic bain hoai hoac giao cho gööi khac thöc hiein hanh vi nay ¹.

Tuy nhiein, viec giöi hain hanh vi vi pham hanh chính chà khac phuc ñôic möic phain hain cheät rööic nôic ñoa viec xöü lyû hanh vi xam pham quyên SHCN và vöi ñuing bain chat của nôic Nhöng Luat SHTT ñaim 2005 vain con nhöng vöing ma: ñein hieü quail của viec xöü lyû hanh vi xam pham quyên SHCN chöa cao. Nhất la nôic vöi bain pháp hanh chính, bôi vì Luat SHTT ñaim 2005 vain nhöng vain bain höing ñain thì hanh cung nhö các vain bain pháp luật cöi liein quan ñein hoat ñong xöü lyû vi pham hanh chính hiein hanh con nhieü bat cap và töi tai nhöng ñieim hain cheät sau ñay:

Thöinhai, các quy ñinh và xöü lyû vi pham hanh chính trong heä thöng pháp luật hiein hanh chöa hüp lyi và thieü thöng nhai. Cui theä la:

1/ Pháp lệnh xöü lyû vi pham hanh chính ñaim 2002 ñôic söa ñoi ñaim 2007 và ñaim 2008 quy

ñinh möic phát tien toái ña cao nhất ñein 500.000.000 ñong ñôic áp dung nôic vöi hanh vi vi pham hanh chính trong 9 lönh vöic, trong nôicöi lönh vöic SHTT nôic chung, SHCN nôic rieng. Nhöng möic xöü phát tien nôic vöi hanh vi vi pham hanh chính nay lai quail cao so vöi hình phát tien töi 20.000.000 ñong ñein 200.000.000 ñong của töi xam pham quyên SHTT ñôic quy ñinh tai Ñieu 171 BLHS ñaim 1999 hiein hanh. Nhö vậy, hình thöic phát tien toái ña nôic vöi hanh vi vi pham hanh chính trong lönh vöic SHCN lai cao gap hôn 2 lain so vöi hình phát tien của töi pham trong cung lönh vöic nay la chöa hüp lyi

2/ Hiein nay cöi söi không thöng nhai trong cach quy ñinh möic phát tien của Luat SHTT ñaim 2005, Pháp lệnh xöü lyû vi pham hanh chính ñaim 2002 (söa ñoi ñaim 2007 và ñaim 2008) và Nghò ñinh söi 106/2006/NÑ-CP ngay 22/9/2006 của Chính phui quy ñinh xöü phát vi pham hanh chính và Sôihöu công nghiep. Ñieu nay theä hiein cui theä nhö sau: Ñieu 14 Pháp lệnh xöü lyû vi pham hanh chính ñaim 2002 (söa ñoi ñaim 2008) quy ñinh möic phát tien toái ña trong lönh vöic SHTT la 500 trieu ñong (con söi ñôic ain ñinh), nhöng Luat SHTT ñaim 2005 và Nghò ñinh söi 106/2006/NÑ-CP ngay 22/9/2006 của Chính phui quy ñinh xöü phát vi pham hanh chính và Sôihöu công nghiep lai quy ñinh möic phát tien "ít nhất bang giaü trò hang hoai vi pham ñaü phát hiein ñôic và nhieü nhất không vöit quail ñaim lain giaü trò hang hoai vi pham ñaü phát hiein ñôic". Neu thöic hiein theo quy ñinh của Luat SHTT và Nghò ñinh söi 106/2006/NÑ-CP của Chính phui thì möic phát tien trong lönh vöic SHCN ña vöi möic söi hanh vi vi pham cöi theä vöit quail 500 trieu ñong ma Ñieu 14 của Pháp lệnh hiein hanh không cheä möic phát tien toái ña trong lönh vöic nay ⁽²⁾.

Nhö vậy, giöa Ñieu 14 của Pháp lệnh xöü lyû vi pham hanh chính ñaim 2002 (söa ñoi ñaim 2008) và Khoain 4 Ñieu 214 Luat SHTT ñaim 2005 và möic söi ñieu của Nghò ñinh söi 106/2006/NÑ-CP ngay 22/9/2006 của Chính phui quy ñinh xöü phát vi pham hanh chính và Sôihöu công nghiep la

(2) Ñieu 1 Pháp lệnh ñaim 2008 và Söi ñoi, böi sung möic söi ñieu của Pháp lệnh xöü lyû vi pham hanh chính ñaim 2002 quy ñinh: "Trong tröing hüp luật quy ñinh möic phát tien toái ña khac vöi quy ñinh tai Ñieu nay (Ñieu 14) thì áp dung theo quy ñinh của luật"

(1) Ñieu 211 Luat SHTT ñaim 2005

mau thuañ, thieu thongñ nhät vaø baø hõp lyi

3/ Mãc dư Phap lnh sã ñoã mõi số ñieũ của Phap lnh xõilyivi pham hanh chnh (ñõc thõng qua tõi 02/4/2008, coi hieũ lõc thi hanh tõi ngay 01/8/2008) nhãm tãng mõi phat tien ñoã või mõi số lnh võc vaø tãng tham quyen xõiphat tien cho ngõõi coi tham quyen xõiphat, nhõng cho ñeãn nay Chnh phui vañ chõa sã ñoã Nghõ ñõnh số 106/2006/NÑ-CP ngay 22/9/2006 của Chnh phui ñeãn thõc teãmõi phat tien vaø tham quyen phat tien của nhieu chõc danh vañ khõng thay ñoã gì trong thõc teã

4/ Mõi phat ñõc an ñõnh trong Luat Sõihõu trí tueã "ít nhät bañg giãitru hang hoãivi pham ñãiphat hieñ ñõc vañ nhieu nhät khõng võõt quãin ñãm lãn giãitru hang hoãivi pham ñãiphat hieñ ñõc" khõng theã ap dung ñõc cho tãt cãicãc hanh vi vi pham hanh chnh trong lnh võc SHCN. Vi trong lnh võc SHCN coi nhõng hanh vi vi pham khõng theã quy ra ñõc bañg giãitru hang hoã nhõ: cãc hanh vi vi pham cãc quy ñõnh veø thui tuc xãc lãp, thõc hieñ vaø baø veø quyen SHCN; hanh vi vi pham cãc quy ñõnh veø hoãt ñõng ñãi dieñ SHCN; hanh vi vi pham cãc quy ñõnh trong hoãt ñõng giãm ñõnh veø SHCN; hanh vi vi pham quy ñõnh veø chã ñãn baø hoã quyen SHCN v.v.

Thõ hai, *Thui tuc xõilyivi pham hanh chnh trong lnh võc SHCN coi rõõm rã*

Nghõ ñõnh 105/2006/NÑ-CP của Chnh phui quy ñõnh chỉ tiet vaø hõõng ñãn thi hanh mõi số ñieũ của Luat SHTT veø baø veø quyen SHTT vaø quãin lyi nhã ñõc veø SHTT quy ñõnh: chui theã quyen khi yeũ cãu xõilyivi pham hanh chnh phã kem theo bañ sao thõng baø của chui theã quyen gõi cho ngõõi xãm phãm, trong ñõ ñã ñõnh thõ hã hõp lyi ñeã ngõõi xãm phãm chãm ñõit hanh vi xãm phãm vaø chõng coi chõng minh ngõõi xãm phãm khõng chãm ñõit hanh vi xãm phãm, trõ trõõng hõp hanh vi vi pham ñõ ñã hang hoã giã maø nhã hieũ, giã maø chã ñãn ñõ lyi hoãc hanh vi ñõ ñã thieã hãi cho ngõõi tieũ dung vaø cho xã hoã. Quy ñõnh nay ñõ ñã khi lam hã chã quyen của chui sõihõu vaø lam mã ñi tính chui ñõng của cãc cõ quan coi tham quyen trong viec ngãin chãn hanh vi xãm phãm.

Beñ cãnh ñõ mõi cõ quan coi tham quyen lãi coi nhõng quy ñõnh veø viec ap dung trnh tõi, thui tuc xõilyivi pham hanh chnh khãc nhau ñeãn trong nhieu trõõng hõp ñã ñã khõng ít phiẽn

hã cho cãc chui theã quyen SHCN.

Thõ ba, *Quy ñõnh cho quãin nhieu cõ quan coi tham quyen xõilyivi pham hanh chnh trong lnh võc SHCN vaø tham quyen xõilyivi của cãc cõ quan nay vañ coi chõng cheø nhau.*

Nghõ ñõnh Nghõ ñõnh 106/2006/NÑ-CP của Chnh phui quy ñõnh veø xõiphat vi pham hanh chnh veø SHCN quy ñõnh:

- *Cõ quan Thanh tra Khoa hoc vaø Coñg ngheã* coi tham quyen xõilyivi cãc hanh vi vi pham hanh chnh veø SHCN xã ra trong hoãt ñõng sãn xuãt, kinh doanh, khai thãc, quãng cãb, lõu thõng, trõ hanh vi xã ra trong xuãt khãu, nhãp khãu hang hoã.

- *Cõ quan Quãn lyi thõ trõõng* coi tham quyen xõilyivi cãc hanh vi vi pham veø SHCN xã ra trong lõu thõng hang hoã vaø kinh doanh thõõng mãi trẽn thõ trõõng.

- *Cõ quan Hãi quan* coi tham quyen xõilyivi cãc hanh vi vi pham veø SHCN xã ra trong xuãt khãu, nhãp khãu hang hoã.

- *Cõ quan Coñg an* coi tham quyen phã hieñ, xãc minh, thu thãp thõng tin, chõng cõi của hanh vi vi pham veø SHCN vaø cung cãp cho cãc cõ quan xõilyivi pham ñeũ trẽn vaø xõilyivi cãc hanh vi vi pham veø SHCN.

- *UBND cãp tãnh, UBND cãp huyen* coi tham quyen xõilyivi cãc hanh vi vi pham veø SHCN xã ra tãi ñõa phõõng mã mõi phãt, hnh thõc xõiphat, bieñ phãp xõilyivi ap dung ñõ ñã ñõ ñã hã vi ñõ ñõ ñõ quãitãm quyen của cãc cõ quan Thanh tra Khoa hoc vaø Coñg ngheã, Quãn lyi thõ trõõng, Hãi quan.

Theo sõ phã ñõnh nay thi tham quyen của cãc cõ quan ñeũ trẽn vañ coi chõng cheø veø chõc ñãng, nhieũ vui. Chãng hã, ñõ ñã hã vi lõu thõng hang hoã trẽn thõ trõõng, theo quy ñõnh trẽn thi coi 3 cõ quan coi tham quyen xõilyivi ñõ ñã Thanh tra, Quãn lyi thõ trõõng vaø Coñg an ñeũ coi tham quyen xõiphat, ñeãn thõc teã doanh nghiẽp khõng bieã chuyẽn hoã sõ ñeãn yeũ cãu cõ quan xõilyivi phãm.

Thõ tõi, *Mõi số quy ñõnh của phãp luãt veø xõilyivi pham hanh chnh trong lnh võc SHCN lã khõng khai thi.* Nhõ:

- *Veø bieñ phãp khãc phuc hãu quãi* Trong lnh võc SHCN, bieñ phãp khãc phuc hãu quãi do hanh vi vi pham hanh chnh ñã ra bao gõm: 1/ Loãi boi yeũ toã vi phãm trẽn sãn phãm, hang hoã, phõõng tieñ kinh doanh; 2/ Buoic phãn phõi, sõ ñũng või mõi ñich phi thõõng mãi või ñieũ

kiến không làm ảnh hưởng đến khả năng khai thác quyền của chủ thể quyền SHCN.

Nếu áp dụng các biện pháp phân phối hoặc nĩa vào sử dụng không nhằm mục đích thông mại thì hàng hóa phải nộp 0% thuế tiêu thụ đặc biệt; yêu tố xâm phạm nhãn hoặc loại bỏ khỏi hàng hóa và việc phân phối, sử dụng phải không nhằm thu lợi nhuận và không ảnh hưởng một cách bất hợp lý tới việc khai thác bình thường quyền của chủ thể quyền SHCN, trong đó ưu tiên mục đích nhân đạo, từ thiện hoặc phục vụ lợi ích xã hội; người nộp thuế phải nộp thuế tiêu thụ đặc biệt không phải là khách hàng tiêu dùng của chủ thể quyền SHCN. Việc không quy định của chủ thể người nộp thuế phải nộp thuế tiêu thụ đặc biệt phải phù hợp với nội dung quy định của chủ thể người nộp thuế phải nộp thuế tiêu thụ đặc biệt khi kiến cho việc áp dụng biện pháp này nếu không nộp thuế kiểm soát chất chế sẽ có nhiều bất lợi cho chủ thể quyền và cho xã hội, nên việc phân tích đúng.

Nếu với biện pháp yêu cầu loại bỏ yêu tố vì phạm trên hàng hóa cũng gặp không ít khó khăn khi áp dụng nói với số mặt hàng. Ví dụ, yêu cầu gỡ bỏ dấu hiệu vì phạm trên hàng hóa là túi xách, quần áo sẽ có hai trường hợp xảy ra: 1/ Nếu dấu hiệu vì phạm nộp thuế in trên mặt các gói trên túi xách hay quần áo người ta có thể tháo bỏ một cách đơn giản. 2/ Nếu dấu hiệu nộp thuế in trực tiếp trên túi xách, quần áo nếu muốn loại bỏ thì không thể tháo dỡ được nộp thuế mà phải cắt bỏ toàn bộ túi xách, quần áo. Nên vậy, không phải trường hợp vì phạm nào cũng có thể tháo dỡ được nộp thuế biện pháp loại bỏ yêu tố vì phạm trên hàng hóa. Nhưng nếu không loại bỏ nói với loại hàng hóa có giá trị sử dụng và không thuộc loại hàng hóa phải hủy bỏ theo quy định, túi xách thì khi phân phối hoặc nĩa vào sử dụng không nhằm mục đích thông mại sẽ ảnh hưởng đến uy tín của chủ thể quyền SHCN và nên vậy sẽ ảnh hưởng đến việc khai thác thông mại của họ.

- *Biện pháp xử lý hàng hóa xâm phạm*: các bước tiêu hủy nói với hàng hóa có chất lượng kém và gây hại cho sức khỏe con người, vật nuôi, cây trồng và môi trường. Nói tổng áp dụng trong Nghị định này hẹp hơn so với Luật SHTT năm 2005 và Nghị định số 105/2006/NĐ-CP của Chính phủ Bên cạnh nội dung quy định của chủ thể về việc chủ thể quyền và bên vì phạm có nộp thuế phải nộp thuế tiêu thụ đặc biệt và biện pháp xử lý khác hay không, nên nếu các bên tháo dỡ được nộp thuế

dẫn sẽ thì sẽ có những mẫu thuẫn nói với việc áp dụng biện pháp hành chính.

2. Hạn chế về thuế tiêu thụ đặc biệt cho việc xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN:

- Về những người có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN:

Hiện nay, số lượng người có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN so với số doanh nghiệp nộp thuế thành lập chiếm khá ít. Chẳng hạn, ở Tp. HCM có khoảng gần 300.000 doanh nghiệp thuộc các thành phần kinh tế khác nhau, nhưng chỉ có khoảng 600 người có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN (chiếm khoảng 5%).

Trong số các bên có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính nếu trên chỉ có khoảng 10% là các bên chuyên trách, số còn lại là kiêm nhiệm. Ví dụ, lực lượng Quản lý thị trường là lực lượng nộp thuế nhất có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN, nhưng số các bên chuyên trách rất ít, nhiều nhà phân phối hoàn toàn không có các bên chuyên trách trong lĩnh vực SHCN. Ví dụ, Tp. Hồ Chí Minh có khoảng 150 các bên làm việc tại Chi cục Quản lý thị trường và khoảng 350 các bên làm việc tại các Nhà quản lý thị trường các quận, huyện nhưng tại các nói người này lại chỉ kiêm nhiệm công tác xử lý xâm phạm quyền SHCN mà không phải là các bên chuyên trách. Lực lượng này rất hay bỏ thẩm quyền công tác, vì vậy việc nào đó vào nên nguồn nhân lực cho hoạt động xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN là hết sức khó khăn. Có nhiều các bên nộp thuế nào đó xong lại chuyển sang làm công việc khác, người nộp thuế phải công tác lại hầu hết bỏ biệt gì.

Nâng lực của nói người các bên công chức có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN hiện nay còn hạn chế. Hầu hết, các bên xử lý vì phạm không nộp thuế nào đó chuyển sang về lĩnh vực SHCN, vì thế việc xử lý vì phạm phải thuộc vào ý kiến của các cơ quan chuyên môn. Theo con số thống kê tại Tp. Hồ Chí Minh, mỗi năm Số Khoa học và Công nghệ tháo dỡ việc góp ý kiến chuyển môn cho các lực lượng tháo dỡ thì khoảng gần 200 hồ sơ.

- *Về thuế tiêu thụ đặc biệt của các cơ quan có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN*: Hiện nay, các cơ quan có thẩm quyền xử lý vì phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN gồm 5 loại cơ quan: UBND các cấp, Quản lý thị trường, Thanh

tra Khoa học và Công nghệ Hải quan và Công an. Những thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính của các cơ quan này nhờ phân tích ở trên vẫn còn chồng lấn. Các cơ quan này trao thẩm quyền những trên thời kỳ trước thời điểm thẩm quyền của mình (UBND cấp huyện). Các cơ quan không xác định được trách nhiệm giữa thẩm quyền này trao thêm (xử phạt vi phạm hành chính) với nhiệm vụ theo chức năng thông tuyến (Cơ quan Công an). Các cơ quan này Hải quan, Quản lý thị trường thì hầu hết đều không coi là công việc chuyên trách về SHCN; các bộ công chức trực tiếp xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực này chủ yếu là kiêm nhiệm.

- *Phòng tiến làm việc* của các cơ quan xử lý vi phạm hành chính còn lại hầu. Các cơ quan này nếu được trang bị các phòng tiến làm việc này thì không những công việc và hiệu quả, do nội dung nhiều kiến nghị phát hiện hành vi xâm phạm quyền SHCN khi các yếu tố vi phạm được thời gian bằng những phòng tiến kỹ thuật cao hơn v.v.

3. Một số kiến nghị nhằm hoàn thiện hệ thống xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN:

Để khắc phục những bất cập và những mặt hạn chế nêu trên và để việc xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN có hiệu quả, chúng tôi xin nêu một số kiến nghị sau:

Một là hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực Sở hữu công nghiệp.

- Căn cứ sửa đổi Nghị định 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính về sở hữu công nghiệp phù hợp với Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính năm 2002 và trước đó năm 2007 và nhất là năm 2008. Vì một phần tiền và thẩm quyền xử phạt trong lĩnh vực SHTT nói chung, SHCN nói riêng theo Luật SHTT năm 2005 và Nghị định 106/2006/NĐ-CP của Chính phủ còn chừa thông nhất với Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính năm 2002 (sửa đổi năm 2007 và nhất là năm 2008)

- Sửa đổi các quy định chừa trống, chừa thông nhất giữa Luật SHTT, Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật SHTT.

- Phân định rõ trách nhiệm của từng cơ quan theo hướng mỗi cơ quan chịu trách nhiệm một lĩnh vực để tránh chồng chéo và thẩm quyền. Về vấn đề này tác giả kiến nghị như sau:

+ Giao cho Thanh tra chuyên ngành Khoa học và Công nghệ thẩm quyền xử lý các hành vi vi phạm hành chính về SHCN xảy ra trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, khai thác, quảng cáo ... nói với các nội dung: sáng chế kiểu dáng công nghiệp, bí mật kinh doanh, bố trí mạch tích hợp. Vì những nội dung này liên quan đến hoạt động nghiên cứu, sáng tạo nên nhóm các nội dung này giao cho Thanh tra Khoa học và Công nghệ sẽ phù hợp với việc quản lý chuyên môn của ngành hơn.

+ Giao cho các cơ quan Quản lý thị trường thẩm quyền xử lý các hành vi vi phạm hành chính về SHCN xảy ra trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, khai thác, quảng cáo ... nói với các nội dung: nhãn hiệu, chữ dẫn từ và logo trên thông mai. Các nội dung này có liên quan nhiều đến chức năng quản lý của ngành thông mai. Nếu giao thẩm quyền cho lực lượng QLTT nhờ hiện nay (chưa coi thẩm quyền xử lý vi phạm trong hoạt động thông mai) thì rất hạn chế. Vì lực lượng này rất đông, hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN lại liên quan đến nhiều hoạt động (sản xuất, kinh doanh, thông mai, quảng cáo v.v.), nên khi xử lý vi phạm nếu hành vi diễn ra trong nhiều khâu hoạt động thì QLTT lại phải chuyển hồ sơ sang cơ quan khác xử lý sẽ rất phức tạp, gây phiền hà cho chủ thể quyền. Do nội dung giới hạn ở nội dung này xử lý vi phạm những môi trường thẩm quyền nói với hành vi vi phạm.

+ Cơ quan Hải quan: coi thẩm quyền xử lý các hành vi vi phạm hành chính về SHCN xảy ra trong hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu hàng hoá.

+ Cơ quan Công an: coi thẩm quyền phát hiện, xác minh, thu thập thông tin, chống cướp của hành vi vi phạm về SHCN và cung cấp cho các cơ quan xử lý vi phạm nêu trên. Trong quá trình thời gian thẩm quyền của mình mà phát hiện hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN thì chuyển hồ sơ đến các cơ quan coi thẩm quyền xử lý nêu trên.

+ UBND tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương: coi thẩm quyền xử lý các hành vi vi phạm hành chính về SHCN xảy ra tại địa phương mà một phần phát, hình thức xử phạt, biện pháp xử lý áp dụng nói với hành vi nội dung quản lý thẩm quyền của các cơ quan nói trên. Không nên giao cho UBND cấp huyện và cấp xã coi thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN nhờ quy

nình của pháp luật hiện hành. Vì thời tế những năm qua UBND cấp huyện và cấp xã không xử lý vì vi phạm nào trong lĩnh vực SHCN và cũng không có nhiều kiến xử lý nói với các vi phạm hành chính trong lĩnh vực này.

- Tiến hành rà soát, sửa đổi, bổ sung một cách có bản pháp luật về xử lý vi phạm hành chính nói chung, trong lĩnh vực Sôi hữu công nghiệp riêng.

+ *Sửa đổi Luật Sôi hữu trí tuệ năm 2005:*

1/ Bổ sung phát triển ra khỏi Luật SHTT năm 2005 về Chính phủ quy định.

2/ Bổ sung phát triển trên giải trí hàng hóa phát hiện nước và quy định thống nhất một phát triển giống hồ quy định trong Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính năm 2002. Trong trường hợp vẫn giữ nguyên một phát triển hồ quy định của Luật SHTT năm 2005 thì phải kèm theo nhiều kiến một phát triển tới là không vớt quai một phát triển nước quy định trong Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính năm 2002.

3/ Chấn chỉnh xử lý vi phạm hành chính nói với hành vi gây thiệt hại cho xã hội nhỏ: giải mã nhân hiệu, giải mã chế độ nhà lý và các hành vi vi phạm trả tới quản lý nhân nước. Riêng hành vi xâm phạm quyền SHCN nên chuyển sang xử lý theo thủ tục Dân sự hoặc Trọng tài nếu thời hiện nguyên tắc dân sự nhỏ hầu hết các nước phát triển trên thế giới.

4/ Bổ sung quyền xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN nói với UBND cấp huyện, cấp xã

5/ Bổ sung trách nhiệm phối hợp giữa các cơ quan xử lý vi phạm hành chính và phân trách nhiệm quản lý nhân nước và SHTT và giao cho Chính phủ quy định cụ thể nội dung phối hợp.

+ *Sửa đổi các văn bản hướng dẫn thi hành cho phù hợp với nội dung mai Luật SHTT sẽ sửa đổi theo hướng:*

- Loại bỏ những nội dung nước giải thích không còn phù hợp với những nội dung nhà nước nhỏ nói trong Luật SHTT năm 2005.

- Sửa đổi những quy định mai phạm vi quy định rõ ràng hơn hoặc hẹp hơn Luật SHTT năm 2005.

Hai là Kiến toán bổ sung và các bộ công chức trực tiếp xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực Sôi hữu công nghiệp, bao gồm các biện pháp sau:

- *Kiến toán bổ sung các cơ quan xử lý vi phạm*

hành chính trong lĩnh vực SHCN theo hướng:

+ Phân định cụ thể trách nhiệm của từng cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính (nhỏ nhất kiến nghị ở trên).

+ Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính với các cơ quan quản lý nhân nước và SHCN.

+ Quy định trách nhiệm phối hợp giữa các cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN.

+ Tăng cường trao đổi nghiệp vụ, cung cấp thông tin thông xuyên giữa các bên liên quan có thể nắm bắt nước thông tin về các vụ xử lý vi phạm, từ đó có thể đưa ra những biện pháp xử lý có hiệu quả cho các cơ quan mình.

- *Nâng cao năng lực cán bộ xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực Sôi hữu công nghiệp theo hướng:*

+ Mỗi cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN phải thành lập một đội, tổ hoặc có những cán bộ chuyên trách thời hiện hoạt động này.

+ Tập trung đào tạo nghiệp vụ, chuyển môn một cách bài bản cho các đội, tổ hoặc cán bộ nước phân công chuyên trách.

+ Không chuyển chuyển công tác nói với nói ngũ cán bộ nước nước đào tạo và SHCN sang thời hiện một nhiệm vụ khác (có thể chuyển chuyển từ nhà ban này sang nhà ban khác không vẫn phải cho họ thời hiện công việc có liên quan nên hoạt động SHCN).

+ Tập nhiều kiến làm việc cho các cán bộ xử lý vi phạm hành chính, nhất là có số và chất lượng thiết bị cần thiết nếu phục vụ, hỗ trợ cho hoạt động xử lý vi phạm.

+ Xây dựng hệ thống dữ liệu về SHCN nếu các cán bộ trực tiếp xử lý vi phạm có thể tới mình kiểm tra thông tin, nhận giải hành vi xâm phạm và có thể tham khảo thông tin của các cơ quan khác một cách kịp thời nhằm phục vụ tới cho hoạt động xử lý vi phạm hành chính.

Ba là tổ chức thời hiện nghiêm chỉnh pháp luật và bảo vệ quyền Sôi hữu công nghiệp và xử lý kịp thời, nghiêm minh hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực Sôi hữu công nghiệp.

Trách nhiệm bảo vệ quyền SHCN không phải chỉ có chủ thể quyền và các cơ quan nhân nước có thẩm quyền mà nói còn là trách nhiệm của toàn xã hội, của mỗi công dân. Khi người dân

có ý thức chấp hành pháp luật và có ý thức trong việc bảo vệ quyền SHCN thì việc ngăn cản hành vi xâm phạm quyền SHCN mới có hiệu quả. Muốn vậy phải tăng cường việc phổ biến, tuyên truyền pháp luật về SHCN cho xã hội, đồng thời phải tích cực khuyến cáo nói với xã hội và những bên phải trông phạt khi mà họ thấy hành vi xâm phạm quyền SHCN và những hành vi vi phạm các quy định về quản lý nhà nước trong lĩnh vực SHCN.

Nếu mỗi thành viên trong xã hội có ý thức trong việc thực hiện pháp luật và bảo vệ quyền SHCN và xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN, ngoài việc tổ chức tuyên truyền, phổ biến pháp luật và khuyến cáo nói với người vi phạm các biện pháp trừng phạt có thể áp dụng nói với hành vi vi phạm, chúng ta cũng cần phải có những hướng dẫn cụ thể để người dân có thể chấp hành pháp luật một cách dễ dàng.

Bốn loại tăng cường sẽ hợp tác quốc tế về Sở hữu công nghiệp nói riêng, Sở hữu trí tuệ (SHTT) nói chung và xử lý hành vi xâm phạm quyền Sở hữu công nghiệp.

Hành vi xâm phạm quyền SHCN nói riêng và quyền SHTT nói chung không giới hạn ở mỗi quốc gia. Muốn hoàn thiện một hệ thống xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN có hiệu quả phải có sự hợp tác quốc tế về SHTT nói chung và xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN nói riêng.

Nếu việc hợp tác quốc tế về SHCN có hiệu quả trước hết chúng ta phải duy trì mối quan hệ hợp tác đa phương và song phương này. Muốn giải quyết các mối quan hệ này lâu dài,

chúng ta buộc phải thực hiện các nghĩa vụ mà chúng ta đã cam kết. Bên cạnh nội dung ta cần phải mở rộng các mối quan hệ hợp tác khác nhau: Phối hợp với các cơ quan Chính phủ phi Chính phủ cũng như doanh nghiệp, các Hiệp hội ngành nghề để trao đổi thông tin, tài liệu, chuyên gia và hoạt động bảo vệ quyền và xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN. Cần tăng cường sự giúp đỡ lẫn nhau chuyên môn về SHCN của các nước phát triển cho các cán bộ trong các cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính, trao đổi kinh nghiệm về các kỹ năng xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN, nhất là kỹ năng nhận giải hành vi xâm phạm quyền SHCN giữa các cơ quan thực thi của các nước và tăng cường sự hỗ trợ về kỹ thuật như: hỗ trợ phòng tuyến, các thiết bị chuyên dụng cho các cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm nếu có thể phát hiện hành vi vi phạm một cách nhanh chóng, chính xác; các thiết bị nếu xử lý (tiêu hủy) hàng hóa vi phạm v.v.

Tuy nhiên, các giải pháp nếu trên chỉ là biện pháp trước mắt nếu hoàn thiện hệ thống xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực SHCN tại Việt Nam. Những vấn đề lâu dài, nếu việc xử lý hành vi xâm phạm quyền SHCN nói riêng và hành vi xâm phạm quyền SHTT nói chung có hiệu quả cần phải có sự nhiều lần chỉnh đốn hệ thống văn bản pháp luật mà còn cần phải có sự thay đổi về hệ thống các cơ quan quản lý nhà nước về SHTT cũng nhờ hệ thống các cơ quan bảo vệ quyền. Cần nhớ rằng mỗi năm báo cho việc thực thi, bảo vệ quyền SHTT một cách có hiệu quả trong thời kỳ hội nhập kinh tế - quốc tế

